

عملکرد معین های اقتصادی کاشمر در راستای تحقق اهداف توسعه پایدار

دکتر هادی معیاران

دانشیار مرکز آموزش عالی کاشمر و عضو شورای پژوهش و فناوری اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی

گزاره اول:

توسعه پایدار و مسئولیت اجتماعی شرکتها

توسعه پایدار به معنای تلفیق اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی برای حداکثرسازی رفاه انسان فعلی بدون آسیب به توانایی نسل های آتی برای برآوردن نیازهای شان می باشد. مفهوم پایداری شرکت ها نیز شکلی تکامل یافته از مفاهیم سنتی و قدیمی برای توصیف رفتار اخلاقی شرکت هاست. مسئولیت اجتماعی شرکت یا حکامیت شرکتی که بیانگر حوزه مسئولیت پذیری شرکت هاست، به پاسخگویی شرکتها در قبال اجتماع، کارکنان، کشور و محیط زیست با نگرشی دراز مدت می پردازد. در ارتباط بین توسعه پایدار و مسئولیت اجتماعی شرکت ها دو رویکرد اقتصادی و اجتماعی وجود دارد. شرکت ها باید بر استراتژی های مدیریت سبز تمرکز کرده و با استفاده از تکنولوژی های پیشرفته و نوآوری به توسعه محصولات و خدمات سازگار با محیط زیست بپردازند و از این طریق سودآوری اقتصادی خود را افزایش دهند. اما جنبه اجتماعی توسعه پایدار شرکتها بر غنی سازی روابط سازمانی با انسان و جامعه تمرکز می کند و با رویکرد مدیریت سبز به دنبال بهبود زندگی افراد جامعه ای است که با آنها ارتباط دارند.

گزاره دوم:

طرح مثلث توسعه اقتصادی - فرهنگی و مسئولیت اجتماعی شرکتها

در راستای پیاده سازی مفهوم مسئولیت پذیری اجتماعی بنگاه های اقتصادی، از دی ماه ۱۳۹۷ با تقسیم استان به ۱۲ منطقه بر مبنای حوزه های انتخابی، اجرای طرح مثلث توسعه اقتصادی - فرهنگی آغاز شد. در این طرح نهادهای و مؤسسات بخش خصوصی، غیردولتی یا نیمه دولتی به عنوان «معین اقتصادی» مناطق ۱۲ گانه خراسان رضوی انتخاب و وظایف و تعهداتشان در قالب یک تفاهم نامه برای هر معین اقتصادی مشخص شد. همچنین در همین ارتباط نهادی با عنوان «نهادهای مردمی اقتصاد مقاومتی» نیز تشکیل و فعال شد که با بهره گیری از مشاوره نخبگان و دانشگاهیان وظایفش فراهم کردن زمینه انتقال تجارب معین های اقتصادی، کنترل و نظارت بر پروژه ها و عملکرد معین ها، پیگیری امور اداری و مشکلات معین های اقتصادی با نظارت مستقیم فرمانداران است. در روند اجرای طرح مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی، سه ضلع کارگزاران حکومتی، سرمایه گذران و کارآفرینان و نمایندگان مجلس شورای اسلامی حضور دارند و ائمه جمعه نیز به عنوان ناظران عالی در درون این مثلث جای گرفته اند.

گزاره سوم:

طرح مثلث توسعه اقتصادی - فرهنگی و معین های اقتصادی کاشمر

شهرستان کاشمر در جنوب غربی مشهد، سه هزار کیلومتر مربع وسعت و ۱۶۸ هزار نفر جمعیت دارد که در پی اجرای طرح مثلث اقتصادی در خراسان رضوی به طور غیررسمی از ماه های پایانی سال ۹۷ با فعالیت یک معین اقتصادی فعالیت خود را در راستای اجرای این طرح آغاز کرد و در تیرماه سال ۹۸ به طور رسمی با پنج معین اقتصادی شامل شرکت نوین زعفران، شرکت پیشرو صالح، مجتمع صنعت پودلا ترشیز، سازمان همیاری شهرداری های خراسان رضوی و شرکت گیاهان دارویی پرند تفاهم نامه همکاری امضا شد.

در مدت یک سال اخیر سازمان همیاری شهرداری های خراسان رضوی به عنوان معین اقتصادی شهر کاشمر را با تعداد ۱۰۲ هزار و ۲۸۲ نفر تحت پوشش داشت، شرکت نوین زعفران بخش کوهسرخ را با ۲۵ هزار و ۱۴ نفر تحت پوشش دارد که با انتزاع این منطقه از کاشمر و ارتقا به شهرستان در حوزه معین های اقتصادی کوهسرخ عملکرد آن قابل بررسی است، شرکت پودلا ترشیز روستاهای فرح آباد، فروتقه، فدافن و قوژد را با ۱۵ هزار و ۷۲۰ نفر، شرکت پیشرو صالح کاشمر دهستان پایین ولایت را با ۱۲ هزار و ۷۵۸ نفر و شرکت گیاهان دارویی پرند روستاهای نای، رزق آباد، گندهر، اسحاق آباد، تل آباد، فرش و بهاریه را با تعداد

قابل دسترس، شهرها و جوامع پایدار، تولید و مصرف مسئولانه، اقدام برای آب و هوا، زندگی سالم روی زمین و زیر آب، تشکیل نهادهای مردمی توانمند و مشارکت.

گزاره پنجم:

توسعه پایدار و عملکرد معین های اقتصادی

حال باید عملکرد معین های اقتصادی را در ارتباط با آرمان های توسعه پایدار منطقه بررسی کرد.

شرکت پیشرو صالح کاشمر:

● معرفی و پرداخت تسهیلات به متقاضیان راه اندازی کسب و کارهای خرد با همکاری بانک های عامل: این اقدام را می توان در راستای نیل به آرمان های

امحای فقر، شغل شرافتمندانه و کاهش نابرابری معرفی و بررسی نمود.

● احداث یک واحد گاوداری: که بازهم در ارتباط با آرمان های امحای فقر و گرسنگی و رشد اقتصادی قابل طرح است.

● ارائه یک واحد درسی پرورش طیور با همکاری آموزش و پرورش: که با هدف آموزش با کیفیت انجام شده است.

● ارائه کنسائتره مدت دار به دامداران شهرستان: در راستای از بین بردن فقر و گرسنگی و ایجاد اشتغال شرافتمندانه ● برگزاری جشنواره ایده های کارآفرینی و نو: که این موضوع در راستای نیل به آرمان نهم یعنی نوآوری قابل بررسی است.

شرکت فولاد ترشیز:

● برگزاری همایش ملی روز جهانی پنبه و حمایت از برگزاری همایش ملی

زن روستایی و گردشگری: که با هدف آموزش و نوآوری انجام شده است.

● توزیع بذر رایگان پنبه بین کشاورزان منطقه: با هدف امحای فقر و گرسنگی و ایجاد اشتغال

● توزیع مواد شوینده و ضدعفونی کننده رایگان: با هدف سلامتی برای مردم

● همکاری با بانک های عامل برای معرفی طرح های اشتغالزایی خرد روستایی: با هدف نیل به آرمان های امحای فقر، شغل شرافتمندانه و کاهش نابرابری

شرکت گیاهان دارویی پرند:

● برگزاری اولین همایش کشت و توسعه گیاهان دارویی در طرح مبتنی بر قرارداد: با اهداف آموزش و نوآوری و ایجاد اشتغال

● معرفی به بانک های عامل برای اعطای تسهیلات جهت کشت گیاهان دارویی: با هدف نیل به آرمان های امحای فقر، شغل شرافتمندانه و کاهش نابرابری

معین های اقتصادی باید بتوانند با تولید زنجیره ارزش به توانمندسازی جوامع محلی و ایجاد و تقویت روحیه مشارکت مردمی کمک کنند.

پنج هزار و ۶۲۴ نفر تحت پوشش خود داشتند.

گزاره چهارم:

توسعه پایدار و محصولات زیست محیطی منطقه

بنا بر گفته کارشناسان و محققان و تحقیقات و مقالات جاری، منطقه ترشیز و شهرستان کاشمر به طور عمده درگیر چالش های زیست محیطی از جمله افت شدید ذخیره دینامیک و استاتیک آبخوان (حدود ۳۶ میلیون مترمکعب کسری مخزن) و شور شدن آب زیرزمینی، فرونشست بسیار شدید دشت با نرخ جمعی بیش از ۳۰ سانتی متر، کشاورزی خرد مالکی فاقد نوآوری و با راندمان عملکردی پایین، تأثیرپذیری شدید منطقه از روند تغییر اقلیم و خشکسالی های مستمر، عدم تطابق الگوی

کشت منطقه با روند تغییر اقلیم و تهدیدات امنیت غذایی، افزایش وسعت کانون های بحران فرسایش بادی و تشدید روند بیابان زایی، مدیریت شهری ناسازگار با روند تغییر اقلیم، تجاوز به حریم رودخانه ها و منابع آبی و کانون های تغذیه آبخوان، آلودگی شدید منابع آب و خاک متأثر از آلودگی های صنعتی و کشاورزی و هدررفت منبع ارزشمند خاک ناشی از فعالیت های ناپایدار انسانی و معدن کاولی، فقدان برنامه ریزی و سرمایه گذاری در زمینه انرژی های نو است.

همان طور که می دانیم در سند توسعه پایدار ملل متحد تا سال ۲۰۳۰، هفده آرمان یا هدف اصلی برای تحقق کامل توسعه پایدار آورده شده که دولت ها باید برای رسیدن به این آرمان ها برنامه ریزی نمایند. آرمان های اصلی مرتبط با موضوع آب، محیط زیست، انرژی و امنیت غذایی عبارتند از: امحای فقر و گرسنگی، آب آشامیدنی سالم و بهداشتی، نوآوری و انرژی پاک و